

تبلیغات جذاب شرکت های دخانیات صدای سازمان جهانی بهداشت را درآورد

روز جهانی افشاگری علیه دخانیات!

دخانیات را چه کسانی و کجا مصرف می کنند؟

پژوهشگران در ایالت کالیفرنیا با بررسی مصرف کنندگان دخانیات در این ایالت در فاصله سال های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۱ به الگوی جالب توجهی از میزان مصرف دخانیات دست یافته اند. یافته ها نشان می دهد هرچه جمعیت بیشتر به سمت مناطق شهری و حومه های آن حرکت کرده تمایل به مصرف دخانیات افزایش یافته است. به عبارت دیگر، شاخص های اقتصادی و اجتماعی بیشتر از محیط زیست بر مصرف دخانیات اثرگذار است. زندگی پرتنش و پرسرعت شهری و همچنین دسترسی بسیار آسان به عرضه کنندگان دخانیات باعث شده تا شهروندان از سیگار به عنوان یک پناهگاه روحی استفاده کنند. با وجود پویش های آگاهی بخش متعدد برای اطلاع رسانی درباره مضرات مصرف دخانیات، پذیرش بالای فرهنگ مصرف دخانیات در گرد همایی های اجتماعی نظیر رستوران ها، باشگاه های شبانه و فضا های باز مصرف آن را به عنوان رفتاری عادی تلقی ساخته است.

مردان مضطرب، زنان عصبی

در میان گروه های سنی مختلف، جوانان اعم از دختر و پسر به ویژه در دوران تحصیلات دانشگاهی یا سال های اولیه اشتغال بیشتر از محصولات دخانی استفاده می کنند. آن ها مصرف سیگار را به عنوان نشانه پذیرش اجتماعی و کمک کننده به آرامش ذهنی گزارش کرده اند. اما این روند با افزایش سن در میان بانوان و آقایان معکوس شده و خانم ها تمایل بیشتری به آغاز مصرف دخانیات دارند. در میان کسانی که دیرتر سیگار کشیدن را شروع می کنند (کسانی که از سن شانزده سالگی یا بالاتر شروع می کنند)، زنان در مقایسه با مردان با خطرات قابل توجهی در معرض چندین بیماری هستند. این زنان بیشتر احتمال دارد که به فشار خون بالا، بیماری های قلبی، اختلال افسردگی اساسی و اختلال اضطراب فراگیر مبتلا شوند. برای بزرگ سالان مسن تر، تفاوت های جنسیتی حتی نگران کننده تر می شود. تحقیقات انجام شده روی بزرگ سالان پنجاه سال به بالا نشان داد که در میان سیگاری های قهار (کسانی که بیش از ۲۸ پاکت در ماه سیگار می کشند)، زنان در مقایسه با مردان، خطر مرگ زودرس و سکنه مغزی بیشتری ثبت کرده اند. به طور خاص، زنان ۳۰٪ خطر مرگ زودرس و ۳۷٪ خطر سکنه مغزی بیشتری را نشان داده اند. تأثیرات دخانیات بر سلامت روان نیز الگوهای جنسیتی متفاوتی را نشان می دهد. زنانی که سیگار می کشند، صرف نظر از زمان شروع، دو برابر بیشتر از مردان احتمال ابتلا به اختلال افسردگی و دو برابر بیشتر از مردان احتمال ابتلا به اختلال اضطراب فراگیر را دارند. این یافته ها نشان می دهد که زنان ممکن است از سیگار کشیدن به عنوان یک مکانیسم مقابله با مشکلات اساسی سلامت روان استفاده کنند و چرخه خطرناکی از وابستگی را تجربه کنند.

آتش بر نیستان

تأثیر زیست محیطی سیگار کشیدن بسیار فراتر از نگرانی های مربوط به سلامت فردی است و بحرانی جهانی ایجاد می کند که بر اکوسیستم ها، حیات وحش و تغییرات اقلیمی نیز تأثیر می گذارد. رد پای زیست محیطی صنعت دخانیات از نظر وسعت و شدت، سرسام آور است. هر ساله، تولید و مصرف دخانیات جان بیش از ۸ میلیون انسان و ۶۰۰ میلیون درخت را می گیرد و با نابودی ۲۰۰ هزار هکتار زمین و ۲۴ میلیارد تن آب، ۸۴ میلیون تن دی اکسید کربن را در جهان پراکنده می کند. رد پای کربن صنعت دخانیات معادل یک پنجم دی اکسید کربن تولید شده از صنعت هواپیمایی تجاری در هر سال است. این سهم عظیم در انتشار گازهای گلخانه ای، تغییرات اقلیمی و گرمایش جهانی را تسریع می کند و بر الگوهای آب و هوایی و ثبات زیست محیطی در سراسر جهان تأثیر می گذارد.

چرتکه دود و دم

بار اقتصادی سیگار کشیدن هزینه های هنگفتی را بر سیستم های مراقبت بهداشتی، دولت ها و مالیات دهندگان در سراسر جهان تحمیل می کند. هزینه های پاک سازی پسماند های سیگار به تنهایی بار مالی درخور توجهی را بر شهر اضافه می کند. چین سالانه تقریباً ۲٫۶ میلیارد دلار، هند حدود ۲۶۶ میلیون دلار، برزیل و آلمان نیز هر کدام سالانه بیش از ۲۰۰ میلیون دلار برای پاک سازی زباله های تباقو هزینه می کنند. اگر مصرف دخانیات در سال های آینده همچنان افزایش یابد، پیامد های اقتصادی آن به طرز چشمگیری چند برابر خواهد شد. هزینه های مراقبت های بهداشتی با ابتلای بیشتر افراد به بیماری های مرتبط با سیگار کشیدن، از جمله سرطان، بیماری های قلبی، سکنه مغزی و اختلالات تنفسی، افزایش خواهد یافت. ضررهای بهره وری ناشی از بیماری، ناتوانی و مرگ زودرس، حتی اقتصاد های بزرگ جهان را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

مقایسه منطقه ای دسترسی به سیگار

دخانیات در ایران و همسایگان

با وجود قوانین کنترل دخانیات، کشورمان با چالش های قابل توجهی در مهار مصرف سیگار به ویژه در میان جمعیت شهرنشین، روبه روست. ایران در سال ۱۳۷۶ قانون ممنوعیت های جامع سیگار کشیدن در فضا های عمومی را اجرا کرد و مصرف دخانیات را در ساختمان های دولتی، هتل ها و حمل و نقل عمومی ممنوع کرد. اما در عمل اجرای این قوانین همچنان چالش برانگیز است و بسیاری از هم وطنان در مناطق ممنوعه سیگار می کشند. تقریباً ۲۰٪ از مردان بالغ و ۴۵٪ از زنان روزانه سیگار می کشند و در ۶۰ هزار مرگ سالانه مرتبط با سیگار نقش دارند. حمیدرضا شاهسون، دبیر شورای طرح «پاد» جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران اواخر اردیبهشت ۱۴۰۳ در مصاحبه با رسانه ها اعلام کرد: مصرف سیگار به دلیل کم توجهی به راهکارهای کارشناسی و فرهنگی در کشور در حال افزایش است، به طوری که سالانه ۷۰ میلیارد نخ سیگار در ایران تولید، توزیع و مصرف می شود. در ۱۰ سال اخیر شرکت های تولید دخانیات از هشت کارخانه به ۲۸ کارخانه رسیده است. افزایش سه برابری تولید سیگار در کشور بیانگر رشد بسیار بالای استعمال دخانیات در کشور و نشان دهنده وجود مسائل سیستماتیک در جلوگیری از دسترسی افراد زیر سن قانونی به این محصولات است.

شهرها علیه دخانیات

چندین شهر رویکرد های نوآورانه ای را برای کاهش میزان مصرف دخانیات و ایجاد انگیزه در شهروندان برای ترک آن اجرا کرده اند. مدیران شهری فرانسه و اسپانیا قانون مسئولیت گسترده تولیدکننده را با پیروی از «اصل پرداخت توسط آلوده کننده» تصویب کرده اند که شرکت های دخانیات را مسئول پاک سازی آلودگی هایی که ایجاد می کنند، قرار می دهد. این رویکرد، هزینه های پاک سازی را در حقیقت از مالیات دهندگان به صنایعی که باعث ایجاد مشکل می شوند، منتقل می کند. سانفرانسیسکو در ایالت کالیفرنیا، به یک الگوی پیشیناز در سیاست های جامع کنترل دخانیات تبدیل شده است. این شهر محدودیت های شدیدی را در فروش دخانیات اعمال کرده، سیگار کشیدن را در بسیاری از مناطق عمومی ممنوع کرده و شرکت های دخانیات را ملزم به مشارکت در برنامه های پاک سازی و بهداشتی کرده است. مجموعه این تلاش ها به کاهش میزان مصرف دخانیات و محافظت از سلامت عمومی و محیط زیست کمک کرده است. بسیاری از شهرداری ها نیز برنامه های ترک سیگار موفقی را اجرا کرده اند که خدمات پشتیبانی رایگان یکم هزینه را برای کمک به افراد در ترک دخانیات ارائه می دهند. این برنامه ها اغلب شامل مشاوره، درمان جایگزین نیکوتین و گروه های حمایت اجتماعی هستند که هم به اعتیاد جسمی و هم به جنبه های اجتماعی سیگار کشیدن می پردازند.

دخانیات قانون پذیر است؟

دولت هادر سراسر جهان قوانین مختلفی را برای محدود کردن مصرف دخانیات و محدود کردن دسترسی جوانان به آن اجرا کرده اند. بسیاری از کشورها اکنون سیگار کشیدن را در مکان های عمومی، رستوران ها و وسایل حمل و نقل عمومی ممنوع کرده اند. ایجاد قوانین «فضاهای بدون دود»، افراد غیرسیگاری را از قرار گرفتن در معرض دود دست دوم محافظت می کند؛ آلاینده ای که تحقیقات نشان می دهد خطرات بیماری قلبی و سکنه مغزی را افزایش می دهد. قوانینی که فروش دخانیات را در نزدیکی مدارس و دسترسی افراد زیر سن قانونی را محدود می کنند، به ابزارهای رایج سیاست گذاری تبدیل شده اند. بسیاری از حوزه های قضایی، خرده فروشان دخانیات را ملزم به اخذ مجوزهای ویژه، محدود کردن نمایش تبلیغات و تأیید سن مشتریان قبل از فروش می کنند. در برخی از شهرهای جهان حداقل سن خرید دخانیات به ۲۱ سال افزایش یافته و مالیات بیشتری بر محصولات دخانی وضع کرده اند تا از مصرف آن جلوگیری کنند. اما در واقعیت کمتر اثری از موفقیت آن ها مشاهده می شود.